

چگونه توانستیم مهارت انشا نویسی را در دانش آموزان تقویت نماییم؟

فاطمه طاهری

چکیده

اینجانب فاطمه طاهری آموزگار پایه‌های متوسطه اول، به مدت ۶ سال است که در آموزش و پرورش استان هرمزگان شهر سیریک در حال خدمت هستم و هم اکنون به عنوان دبیر ادبیات فارسی در آموزشگاه دخترانه متوسطه اول ام السلمه واقع در مرکز شهر سیریک در حال تدریس به دانش آموزان هستم. این مدرسه ۱۶۰۰ متر مساحت دارد و از سال تحصیلی ۹۷-۹۶ به صورت هیات امنایی در آمده است. دارای ۱۳۰ دانش آموز و ۶ کلاس ۳۰ متری است که دیوارهای آن با رنگ آبی آسمانی، رنگ آمیزی شده است. دیدن رفتار برخی از دانش آموزان در زنگ انشا قابل توجه است؛ بدان معنا که در این زنگ، شاهد برخی چهره‌های درهم و بی‌حوصله هستم. دانش آموزانم در نوشته‌ها بسیار ناپخته عمل می‌کردند و من در نوشته‌های آن‌ها غلط نگارشی، ادبی، نبود خلاقیت را متوجه شدم؛ بنابراین تصمیم گرفتم راهکارهایی برای تقویت مهارت نوشتن بیابم تا مساله حل شود.

• استنباط:

اکثر اوقات کلاس درس انشا و نگارش برای دانش آموزان کلاس خسته کننده تکراری و غیرقابل تحمل است، در حالی که این درس و این ساعت باید ذهن را روشن، اندیشه را رها و روح و قلب را آرام سازد. دانش آموزان از عقاید بگویند، از نوشتن لذت ببرند، فکر کنند و تخیلشان را قوی سازند. کلاس درس انشا باید تمرین خوبی برای خوب نوشتن، خوب اندیشیدن و خوب سخن گفتن باشد، نه کلاس درس که فقط سوال گیج کننده «آیا می‌توانم بنویسم» را در ذهن دانش آموز بپروراند و غصه‌ی این که (این بار انشایم را چه کسی بنویسد!) او را از نوشتن بیزار سازد یا موضوعات نازیبا، غیرادبی و تکراری شوق نوشتن را از او بگیرد.

• بازنگری:

برای حل این مشکل ابتدا به جمع آوری تجربیات اولیا دانش آموزان در ارتباط با درس انشا پرداختم و در جلسه‌ای که در آبان ماه برگزار شد مسئله را مطرح نمودم و از تجربیات همکاران محترم استفاده نمودم. و در این رابطه به مطالعه‌ی کتاب‌های مختلف از جمله: آیین نگارش، روش تدریس مهارت نوشتن در دوره‌ی ابتدایی، خودآموز روش تدریس زبان فارسی، شیوه‌های خلاق آموزش انشا، آموزش خاطره نویسی پرداختم. در یک تقسیم بندی کاری در مرحله اول، نحوه تدریس زنگ انشای چند نفر از همکاران را جویا شدم که آیا نگارش‌ها باید در منزل یا در کلاس باید صورت بگیرد، نظر اولیای دانش آموزان که در مدرسه حاضر می‌شدند پرس و جو کرده و یادداشت می‌کردیم که نظرات متفاوتی ایراد می‌شد. در یک نمونه آماری که بدست آوردیم معلوم شد که اکثر انشاها در منزل نوشته می‌شود که این روش با توجه به تحقیقات و نظر اکثر علمای تعلیم و تربیت کاملاً منسوخ است و اکثر اولیا از این امر ناراضی بودند و دانش آموزان نیز در کلاس تمایل به شنیدن نوشته‌های هم کلاسی خود نشان نمی‌دادند.

برای اکثر آموزگاران نیز ساعت انشا کسل کننده و خسته کننده است. در یک نظر سنجی از بچه‌ها، آنها نیز بیان کردند که نمی‌دانند چگونه انشا بنویسند، موضوعات برای آن‌ها قابل فهم و مورد علاقه آنها نیست.